No. 2091 Zaterdag 2 Februari 1924. 41ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: St. Elisabeth's Gasthuis.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

ONS BEDREIGD MUNTSTELSEL.

In de zitting van den Kol. Raad van ll. Zaterdagavond 26 Januari hield het lid C. S. GORSIRA JPEZN. bij de rondvraag de volgende hoogst belangrijke redevoering:

„Mijnheer de Voorzitter. Ik vraag het woord om te spreken over een actueel belang: *ons bedreigd muntstelsel.*

Als wij de noteeringen nagaan, die hier in de bankgebouwen op bordjes worden bekend gemaakt, dan ontwaren wij dikwijls abrupte afwijkingen in overeenstemming met schommelingen in de geldmarkt in het buitenland, die het gevolg zijn van groote storingen in diverse centra.

Zijn de bewegingen oscillatorisch en keeren de zaken weer tot haren vorigen toestand, zijn de afwijkingen slechts van tijdelijken aard, dan store men zich daar niet aan, men wachte geduldig bij elke schommeling de reactie af.

Doch, helaas, men constateert te groote inzinkingen, die geen hoop meer laten voor wijzingen, die niet eens in een vèr vooruitzicht kunnen doen verwachten een terugkeer van vele valuta's tot den normalen toestand.

De marken zijn zoo diep gezonken, dat de waarde met die van geen enkel voorwerp, hoe nietsbeduidend ook, kan worden gelijk gesteld. Roebels, [illegible] gegaan, terwijl de Fransche Frank en de Italiaansche Lire nu en dan eens opborrelen, om telkens weer te zinken.

In landen, waar, naar men zegt, vreemd kapitaal in veiligheid is gebracht en zich daar in valuta van het land heeft omgezet, schijnt de toestand nog dragelijk te zijn.

De Engelsche Pound is niet beneden niveau, doch houdt zich naar omstandigheden goed; ook met de Hollandsche Gulden is dit tot nu toe eenigszins het geval. De Amerikaansche Dollar, die op een solieden ondergrond staat, zal wel bestand zijn tegen elke reactie, zelfs als bij het eind der storingen rust intreedt en Europeesch kapitaal, dat in de Vereenigde Staten zijn toevlucht heeft genomen, weer terug vloeit naar de plaats van herkomst.

Zal het dan ook het geval zijn met den Nederlandschen gulden, het zoogenaamde Nederlandsch Courant, als het in Nederland belegd vreemd kapitaal onttrokken wordt aan de geldmarkt in Nederland om in eigen land te worden aangewend?

Ik vrees, van neen en, met hetgeen in andere landen is gebeurd voor oogen, vermeen ik, dat wij niet rustig mogen blijven zitten, waar wij het in onze macht hebben ons te behoeden, tegen tal van onaangenaamheden, die de gevolgen kunnen zijn der schommelingen in de geldmarkt.

Zie, hoe in Duitschland en in andere landen gegoede klassen tot den bedelstaf zijn gebracht door beursmanipulaties, hoe soliede gebouwde eerlijk met eigen valuta werkende bankinstellingen platgedrukt zijn. Vergeet niet, dat ook dit ons hier te wachten staat, als de Nederlandsche gulden wordt gedeprecieerd en zeg mij of wij niet aan het werk moeten om ons te vrijwaren voor een dergelijke misère.

Het gevaar zit m. i. op het oogenblik in de wet, die op Curaçao heeft ingevoerd het Nederlandsche Courant.

Gebukt onder eigen zware schuldenlast, van vele kanten op diverse wijzen bedreigd en met het gevaar, dat altijd laait, dat op een gegeven moment het vreemde kapitaal zal worden onttrokken aan zijn geldmarkt, loopt Nederland gevaar, dat het ge[illegible]. De depreciatie van den Nederlandschen gulden kan dan niet uitblijven; de gevolgen voor Curaçao zullen desastreus zijn.

Schuldverbintenissen zullen dan afgedaan kunnen worden met gedeprecieerd geld, belegde kapitalen reduceeren zich met de daling van den gulden. Het ongeluk is niet te overzien.

Vergeten wij niet, dat bij den aanvang van den grooten oorlog een groot expert op financieel gebied voorspeld heeft, dat alles den weg op zou gaan, zooals het zich nu aan ons voorspiegelt en dat hij van dit moment gesproken heeft als het beste tot acquisitie onzer koloniën in de West door de Vereenigde Staten.

Wat nu, als dit laatste werkelijk eens gebeurt en wij komen te staan met den gedeprecieerden gulden tegenover den solieden Amerikaanschen Dollar?

Men is in den regel niet geneigd bij beoordeeling van toestanden zich in te denken in de uiterste mogelijkheden, doch, wil men zelfs deze uiterste grens der mogelijkheden niet nabij komen, dan blijft nog binnen de engere, het gevaar zoo groot, dat een ingrijpen niet langer mag worden uitgesteld.

Ik laat het gaarne over aan anderen, die beter dan ik over geldelijke toestanden oordeelen kunnen — ik ben misschien in geldzaken een leek — om aan te geven, wat gedaan dient te worden, doch, als men mijn opinie weten wil, dan zeg ik, dat m. i. alles verholpen kan worden door eene wijziging of aanvulling der wet, die het Nederlandsch Courant voor Curaçao toepasselijk heeft verklaard. Wordt nu thans tevens verklaard, dat de Curaçaosche gulden gelijk staat met den Nederlandsche *gouden* gulden, (hetgeen trouwens de bedoeling is geweest toen) en dat alle verbintenissen geacht worden te zijn aangegaan in Nederlandsch *gouden* gulden, (wat ook trouwens het geval is) dan is daarmede alles verholpcn.

Als men wil, kan men ook terug keeren tot eén Curaçaosch Courant, met goud als basis.

In deze Kolonie, die vrij is van schulden, kan de Koloniale munt gelijk gesteld met goud of ontdaan van elk verband met muntsoorten van elk ander land, dat onder schuldenlast gebukt gaat, niet onderhevig zijn aan schommelingen. De verbintenissen over en weer in het binnenland aangegaan behouden dan steeds hare waarde met goud als basis en zullen niet met gedeprecieerde valuta kunnen worden afgedaan. Bij volkomen gemis van eenige reden, die in de naaste toekomst tot depreciatie van den Curaçaoschen gulden aanleiding kan geven, moet deze zich parihouden met de muntsoort van het land, dat zich uit de bestaande crisis zal weten te redden.

Opdrijving van onzen levensstandaard door een gedeprecieerde muntsoort, reeds nu door ons gevoeld, wordt er door voorkomen.

Ik kan dus niet sterk genoeg aandringen op een aanvulling of wijziging der wet op de muntregeling in den geest als door mij aangegeven en ik vertrouw dat het Koloniaal Bestuur die dadelijk ter hand zal nemen.

Dat enkele belangen eenigszins benadeeld kunnen worden, nu tegenwoordig ten gerieve van enkelen voor transactie met het buitenland de Curaçaosche gulden zooveel mogelijk gelijk gehouden wordt met den Hollandschen gulden, ontgaat mij niet, doch aan het principe, dat het algemeen belang in elke Maatschappij het zwaarst dient te wegen, mag niet worden getornd. En trouwens de andere belangen kunnen en zullen zich onderling wel weten te verstaan en steeds zich weten te dekken, zij hebben ten allen tijde het correctief in handen voor het te ondervinden nadeel als dit werkelijk van overwegenden aard moet zijn, in eene nadere regeling van prijzen, loonen en salarissen.

De maatregel, die ik aanbeveel, is preventief, bij invoering zal men er niets van merken. Als het wereldconflict zich verder op bevredigende wijze afwikkelt en herstel zonder verdere schokken intreedt, zonder dat Nederland medegesleept wordt in de ziedende massa, dan zal men noch hier noch elders iets merken van den door ons genomen maatregel tot stabiliseering van onze muntsoort.

Doch als de mogelijkheid bestaat, dat Nederland de dupe worden zal van het wereldconflict, laten wij er op voorbereid zijn, laten wij dan trachten ons tot het uiterste te vrijwaren voor de gevolgen, nu duizende mijlen ons scheiden van het centrum der beroeringen, terwijl wij nu omringd zijn door uitgestrekte gebieden, die toch vrij daarvan zullen blijven.

Met een pennenstreek kunnen wij dit doen, en zullen wij dit laten?

Curaçaosche Ditjes en Datjes.

Naar aanleiding van mijn laatste onder-de-streep, beweerde een mijner lezers met 'n heel bedenkelijk gezicht: „Jan Paul, dat artikel van je van ll. Zaterdag zal je heel wat vijanden, vooral onder de blanken, bezorgen."

Waarde heer, heb ik toen geantwoord, dat laat me koud, absoluut koud, steenkoud, 20 graden-onder-nulkoud. Heb nog heel wat anders over dat luguber chapiter in portefeuille, heb nog geenzins mijn zwaar geschut, mijn dikke Bertha's, mijn gepantserde tanks in 't vuur gebracht.

Waarom niet?

Wel, heel eenvoudig, omdat het zoo ongeloofelijk penibel is, in deez' materie duidelijk te zijn, en toch niet te stooten. En toen lanceerde ie: „maar wilt u gelooven, dat ik toch erg blij ben, dat iemand nu eindelijk den moed gehad heeft, om 't 's goed te zeggen."

't Was vleiend, maar toch ik voor mij ben diep overtuigd, dat ik bijlange na, nog niet goed genoeg gezegd heb. 't Is zoo hopeloos schermen tegen die ergelijke wantoestanden, die 't gros van onze, door 't leven dansende zonnekinderen, decimeert, geloof me, er moest eerst 'n echte ouderwetsche hollandsche groote schoonmaak hier in de kolonie gehouden worden, wil je 'n ietsje ten goede in die lijn bereiken.

Wat ik daarmee bedoel?

Mag ik 's vierkant mijn opinie zeggen?

Huur 'n bark, desnoods 'n steamer, en zeil of stoom al die criaturen van verdachte zeden, die hier uit den vreemde zijn komen neerstrijken, huistoe terug naar hun bittere tranen schreiende moeders, dan geef je 'ze misschien nog 'n kansje om hun lichaam en ziel te redden voor tijd en eeuwigheid.

Maar, mijn waarde Jan Paul, dat druischt immers in, tegen alle beginselen van persoonlijke vrijheid.

Heelemaal niet! Weet u, wat ik lees in een van de Belgische bladen? En België is toch heusch geen land, waar de vrijheid aan banden wordt gelegd. 't Simpel krantberichtje luidt aldus, ik citeer letterlijk:

„Minister Masson heeft een besluit getroffen, waarbij alle vrouwen van verdachte zeden en levenswijze van vreemde nationaliteit uit het land zullen gezet worden. Te Antwerpen alleen bevinden er zich naar schatting 4000 van deze soort."

Ben maar 'n eenvoudig knoekmannetje, reeds jaren levend met en voor de armsten onder de arme Curaçaosche negerbevolking, maar zou ik ooit eenige invloed krijgen op 't wetgevend program van onzen Kolonialen Raad, dan zou mijn eerste voorstel zijn, om in deez' lijn zonder aanzien van persoon schoon schip te maken, èn voor 't welbegrepen heil van deez arme uitlandsche verdwaalden, èn voor 't veelbegrepen heil van onze Curaçaosche oude en jonge, blanke en gekleurde, futlooze zwakkelingen.

Als eerst maar 's die gure bende cocottes, van de kust, ja zelfs van Holland hier ingevoerd, precies als in België uit ons land werden gebannen, dan zou er al heel wat gewonnen zijn, dan zou er ten minste 'n beetje orde te scheppen zijn in dien chaos van moreele verwording.

Melaatschen en krankzinnigen worden uit onze maatschappij gebannen, dieven en moordenaars achter slot en grendel, vreemdelingen zonder middelen van bestaan uit 't land gezet. Goed, best, maar wees dan ook consequent, en maak die veile deernen onschadelijk, die oneindig meer kwaad veroorzaken aan ons weleer zoo kerngezond volk, dan alle melaatschen en krankzinnigen en dieven en moordenaars te zamen.

Maar 't is immers 'n noodzakelijk kwaad!

Great Scott! Als ik 't niet dacht, en toch is die zooveel verspreide meening fout, heelemaal fout, fout van onder tot boven, fout van alle kanten, wat ik U ampel bewijzen zal.

En ik volg wederom mijn oude beproefde methode, en haal niet aan 'n citaat van 'n geloovig katholiek, maar van 'n Israëliet, Dr. Waterman, 'n man met 'n naam op medisch gebied, die klinkt als 'n klok.

Hij zegt, hij schrijft:

„Daarom zijn dan ook weinige ziek-
„ten — U begrijpt over welke ziekte
„hij 't heeft — zoo gemakkelijk te voor-
„komen. Alles hangt daarbij af van
„'n krachtigen wil, van zelfbeheer-
„sching, van eerbied voor de vrouw,
„en van de overtuiging, dat men zich
„zeer goed *kan* onthouden. Het on-
„derdrukken van de hier bedoelde
„drift, is zeer goed te doen, al kost 't
„ook veel moeite soms.

„Uw wil zij meester over uw li-
„chaam, en niet zijn slaaf. Weet welke
„verantwoording gij op u neemt, en
„welke gevolgen 't voor geheel uw
„verder leven hebben kan, wanneer
„zij u door de zwakte van uw wil
„laat verleiden, en den kwaden weg,
„gij 't ook maar eens, opgaat."

Onnoodig daar iets aan te voegen.

Als er ooit 'n spreekwoord toepasselijk is op deez' materie, dan is het 't Engelsche: „*When there is a will, there is a way*".

De weg is er, maar de wil speelt verstoppertje; en vandaar 't rondscharrelen op ons zonne-eiland, ondanks 't heerlijk gezond klimaat voor zoovele gedegenereerde, ziekige, zwakkige Curaçaonaars, en helaas ook voor menig zoon van onze lauwe Westerstranden.

Geloof me, de bijl moet aan den wortel, die in-vieze Augiasstal moet uitgebezemd worden met 'n Dempseyvuist aan den steel, anders gaat heel Curaçao, ondanks alle materiëele vooruitgang, in 'n vaartje naar den...... je weet wel.

Tegen de vrijheid?!?

Kom, lach nu niet.

Als je in 't traditioneele land van de vrijheid, Amerika, 'n cocktail schenkt — ik bedoel 'n echte, geen moonshine — en ze snappen je, dan moet je brommen in Sing-Sing, gehuld in 'n zebra-hansjop.

Als je in Rotterdam, nà zóó laat, je straat boent: boete!

Als je in Rotterdam, nà zóó laat, kleedjes klopt: boete!

Als je in Rotterdam, op 't plantsoengras loopt: boete!

Als je Rotterdam op de Hoogstraat of Maasbrug met je fiets links houdt: boete!

Hier belet niemand je de meest bedenkelijke postkaarten te koopen, en wil ik u nu 's vertellen, wat mij bij mijn laatste bezoek aan Parijs gebeurd is?

Zat in: *la rue Auber* op 't terras van 't Grand Hotel nà ampel tafelen 'n kleintje mocca met 'n pousse'je te sippen. Zeg zoo tegen mijn naast mijn zittenden broer:

„Wil je wel gelooven, dat ik in de laatste vijf minuten al heel wat meer menschen gezien heb, dan in al die jaren in de West", — toen er 'n pootige snorrebaard recht op ons af komt stevenen, en 'n stuk of wat prentbriefkaarten onder onzen neus duwt met 'n „s.v.p. messieurs, quatre sous."

En toen gebeurde 't onder 'n „cochon" daalde de vuist van den intimus mijner jeugd ploffend neer op 't harig kakement van dat doodelijk verschrikt koopmannetje, die in 'n wolk van postkaarten over den boulevard tolde, angstig ze'n kaarten bij mekaar grabbelde, en toen op 'n draf er van door ging. Op mijn vragenden blik van: „Zeg, sonny, gaat dat zoo maar hier?"

Ik wil de put dempen voordat het kalf verdrinkt, ik wil, dat bij verdere daling van den gulden de bevolking hier niet heeft op te schrikken en zich haasten moet om te zoeken voor haar bij de bank belegde kapitalen, groot en klein, een omzet in vreemde valuta, hetgeen altijd met groot verlies gepaard gaat voor de meesten, doch vooral voor den kleinen man.

Ik wil het Bestuur aanbevelen zoo spoedig mogelijk in te grijpen."

Daar op de vraag van den Voorzitter niemand naar aanleiding van de rede van het lid GORSIRA het woord verlangde, zegt de Voorzitter dat hij zich best kan voorstellen, dat na zulk een rede als het geachte lid Gorsira zoo juist uitgesproken heeft, men niet terstond met zijne beschouwingen en zijne meening gereed staat.

Trouwens, als hij het geachte lid goed begrepen heeft, is het ook geenszins zijn bedoeling geweest op dit oogenblik hier eene gedachtenwisseling uit te lokken, maar wenscht hij slechts de ernstige aandacht van het Bestuur te vestigen op de gevaren, die dreigen en enkele middelen in overweging te geven, die ter afwending daarvan zouden kunnen worden aangewend.

Spr. is volslagen leek op het gebied, dat het geachte lid hedenavond betreden heeft. Toch wenschte hij zich eenige opmerkingen te veroorloven.

Het wil spr. dan met den Heer Gorsira vóórkomen, dat het vastgesneord houden van den Gulden in Curaçao aan den Gulden in Nederland onder de tegenwoordige omstandigheden ernstige gevaren voor onze bevolking kan opleveren.

Onze betalingsbalans rechtvaardigt volgens spr. een vrij wat hoogeren stand van den gulden hier dan in Nederland. Onze betalingsbalans is gunstig door de groote bedragen, die van buitenaf door de in het buitenland gevestigde hier werkende Maatschappijen onder de bevolking worden gebracht. Spr. wil slechts als voorbeeld noemen de C. P. M. die momenteel naar reden van f 3.000.000 's jaars aan wissels op het buitenland aanbiedt om hare betalingen te kunnen doen. Er is vraag naar onzen gulden, maar de wisselkoers wordt toch steeds ongunstiger tegenover den dollar, vanwege het gevaar dat ons bij verlaging van den koers van den Nederlandschen gulden zou bedreigen van door Nederlandsch zilver te worden overstroomd.

Spr. heeft dan ook eenigen tijd geleden bereids de aandacht van den Adm. van Fin., Voorzitter van de Curaçaosche Bank, op deze aangelegenheid gevestigd.

Spr. hoopt en vertrouwt zelfs, dat de Nederlandsche gulden zich zal weten te handhaven. Maar hij is het met het geachte lid Gorsira volkomen eens, dat hier voorzichtigheid geboden is.

Hij doet daarom het voorstel, dat de Koloniale Raad de ernstige aandacht van het Bestuur zal vestigen op de beschouwingen van dat lid, welke het Bestuur uit de notulen van deze vergadering zullen blijken, met verzoek omtrent deze aangelegenheid het advies van de Directie van de Curaçaosche Bank te willen inwinnen en 's Bestuurs meening of standpunt in dezen wel aan den Raad kenbaar te willen maken.

De leden vereenigden zich met het voorstel en de Voorzitter sloot daarna de vergadering.

Onbetrouwbaar.

Het vorig jaar is de Vrijmetselarij in Holland op meer dan gewone wijze in opspraak gekomen.

De vraag of haar zaken slecht stonden of het aantal leden stationair blijft of achteruit gaat, of zij haar reputatie verspeeld heeft, of de publieke opinie zich tegen haar keert, dat alles laten wij onbeantwoord, doch zooveel is zeker, dat het hoofdbestuur der Loge in Nederland besloot een propagandatocht door Nederland te organiseeren en het veel gesmade systeem van „proselytenmakerij" zelf ter hand te nemen.

Een der welbespraakste leden van het hoofdbestuur BR∴ A. F. C. FAUBEL werd met die opdracht belast en deze begon in verschillende steden lezingen te houden over den aard, het wezen, doel enz. der Vrijmetselarij.

Al terstond viel het op, dat Br∴ Faubel wel wist, wat hij zeide, maar niet alles zeide, wat hij wist, zoodat die lezingen onbetrouwbaar en misleidend waren, waartegen verschillende katholieke bladen in verzet kwamen, die een heel dosier van documenten en officieele getuigenissen van de kopstukken der Loge voor den dag brachten, die een geheel ander licht over die instelling deed opgaan, als Br∴ F. de goede gemeente had willen wijs maken.

Br∴ Faubel antwoordde in de *Nieuwe Ct.*, ook *Het Handelsblad* nam aan de polemiek deel, waarbij dit vooral zeer opmerkelijk was, dat de *Limburger Koerier en de Tijd*, die bijzonder de zienswijze der Katholieken verdedigden, steeds de argumenten en citaten van de *N. Ct.* en het *Hbl.* in zijn geheel overnamen, terwijl die beide laatsten de bewijzen en getuigenissen, door de Katholieken bladen aangehaald, nauwkeurig verzwegen.

Ten slotte daagde de Heer JAC. P. VAN TERM, redacteur van den *Limburger Koerier*, Br∴ FAUBEL tot een openbaar debat uit, dat ten slotte op den 12 Juni te Maastricht in de *Redoute* plaats had.

Deze debatavond was georganiseerd door de loge *La Perseverance* te Maastricht en stond onder leiding van Br∴ G. D. A. SCHREUDER, voorzitter van voornoemde loge.

De beduchtheid, door *de Tijd* reeds te voren kenbaar gemaakt, dat de Loge zou trachten bij dit debat een „hoor en weerhoor" onder gelijke voorwaarden te ontgaan, is uitgekomen. Nadat de Heer Faubel bijna twee uur gesproken had (van 8.12—9.58) werd na de pauze om 10.20 het woord verleend aan den debater, die om 11.20, door den voorzitter daartoe aangemaand, moest eindigden. Waarna dhr. Faubel, bewerende dat de debater een half uur langer dan hij zou gesproken hebben, het woord nam en anderhalf uur lang repliceerde. Het was bijna 1 uur na middernacht, toen de voorzitter de vergadering sloot, *zonder gelegenheid te hebben gegeven tot dupliek.*

Aan de eene partij werd alzoo 3½ uur, aan de andere 1 uur het woord gelaten.

Behalve dus dat de leiding *niet* stond onder een onpartijdigen voorzitter, werden dus evenmin aan beide sprekers *gelijke rechten* toegekend. Deze regeling der vergadering wees reeds aan, wie der beide sprekers zich het zwakst gevoelde.

De heer Faubel over sprak „*Vrijmetselarij en de orde van Vrijmetselaren in Nederland.*" Een uittreksel van de grondwet voor de orde van Vrijmetselaren onder het Groot Oosten der Nederlanden was aan iederen bezoeker der vergadering verstrekt en aan de hand der artikelen trachtte de heer Faubel uiteen te zetten wat Vrijmetselarij is, wat haar doel is en hoe zij dat doel tracht te bereiken. De inleider begon met te erkennen dat de omschrijving vaag is, maar vrijmetselarij is boven alles een zaak van het gemoed en gevoelen is niet altijd weer te geven. De Vrijmetselarij ontstond in 1717, werd over de geheele wereld het vervoermiddel van het Humanisme; binnen 50 jaar was zij verbreid over geheel Europa. Na in het kort haar geschiedenis gegeven te hebben ten opzichte van Nederland, Oost en West-Indië en Zuid-Afrika, behandelde de heer Faubel het standpunt der Vrijmetselarij ten opzichte van godsdienst en staatkunde. De platte materialist is er niet op zijn plaats, de loge laat iedereen vrij in zijn godsdienstige overtuiging, maar laat zich niet uit over God en Godsdienst; de Orde blijft buiten den Godsdienst, wel wordt een man, los van alle religieus geweten, afgewezen. Onder religie verstaat spreker alles wat den mensch innerlijk bindt met de wereld der hoogere gedachte. De Vrijmetselarij voert geen woordenstrijd over het Hoogste en daarom spreekt zij van den Opperbouwmeester, zij tast den godsdienst niet aan.

Vervolgens doet de Vrijmetselarij niet aan politiek; het toetreden tot de Orde vraagt geen politieke overtuiging, iedereen is vrij en wordt vrijgelaten, zij is een allegaartje van aanhangers van politieke partijen. Spreker sprak nog over doel en middelen, over de werkwijze en de organisatie der loge, zij arbeidt op haar eigen wijze met behulp van symbolen en ritueelen, als vertolking van idealen en gedachten, uitingen van den hoogsten levensgeest.

De heer Van Term beantwoordde zijn tegenstander met een zwerm van allerlei maçonnieke tijdschriften en boeken *tot deze ten slotte zelf zijn verbazing moest uitspreken over de belezenheid van zijn katholieken bestrijder.*

De kracht van maçonnieke sprekers en schrijvers is *het geheim*, dat op het werk der Loge rust, maar de kracht van den Heer Van Term is, dat hij *de geheele maçonnieke litteratuur beheerscht* en *het geheim* voor hem derhalve niet bestaat.

Aan de hand van maçonnieke geschriften legde spreker uit, dat zelfs *zoo weinig logemannen met de vrijmetselarij op de hoogte zijn en de onkunde zelfs in maçonnieke rangen voor een buitenstaander verbazingwekkend zijn, dat het te bejammeren viel, dat meerdere vrijmetselaren bij hunne bestrijders hun kennis moeten opdoen.*

In verband hiermede kwam de heer v. Term op tegen de bewering als zou de Loge niet in het geheim werken, geen geheimen hebben en meerdere citaten van maçonnieke schrijvers in binnen- en buitenland, waarin sprake is van een *geheim* genootschap en wie de geheimen durft schenden, onder ons niet tehuis behoort; dat geheimhouding plicht is, en herinnerde aan de woorden van Bolland, dat de Vrijmetselarij een lichtschuwend wezen is, welke alléén in het donker gedijt.

De Vrijmetselarij zou niet aan politiek doen, dit zou zelfs in de grondwet verboden zijn. Met talrijke citaten wees de heer v. Term op het tegenovergestelde en reveleerde wat de Loge op politiek gebied in België en Frankrijk gedaan had, hoe de Liberale concentratie van 1913 in ons land maçonniek in oorsprong was; hier mede van de circulaire der Loge „Prins Frederik" te Kota Radja betreffende het weren van Roomsche onderwijzers. Daarna besprak de heer v. Term het standpunt der Loge tegenover den godsdienst. De debater kwam weer met citaten uit maçonnieke boeken, tijdschriften en weekbladen, waarin stond, dat de Opperbouwmeester een zinnebeeld is, waarmede duidelijk werd, dat de Loge staat niet alleen tegenover de Katholieke Kerk, maar tegenover iedere orthodoxe kerk; waarin op de meest krasse wijze stelling genomen worden tegenover de Kath Kerk en de Jezuiten. Ziehier een dier citaten, waarmee de heer Van Term het anti-katholiek karakter der Vrijmetselarij teekende: het is van den *Maç. Scheurkalender 1898*, uitgegeven door de Haagsche Loge *Hiram Abif* en luidende aldus:

„Wanneer het lijk van het Pausdom difinitief begraven zal zijn, dan zullen de Vrijmetselaars de klove tusschen de eeuwige stad en het Vaticaan weer aanvullen. Het Vaticaan zal dan als de eerste groot Loge, de Dom van St. Pieter als de eerste Tempel van den bond der Menschheid met nieuwe heerlijkheid verrijzen" — (van Br∴ M. G. Gonrad).

En concludeerend zeide spr., dat *de Loge haar eigen leden misleidt, dat zij oneerlijk bevoorrecht, slaafsche onderwerping vraagt*, in haar wezen tegenover alle positieve Christendom staat, vooral tegenover het Katholicisme.

De heer Faubel diende 1½ uur van repliek; hij verklaarde, dat debaters citaten oud waren, uit hun verband gerukt enz. Doch aan den Heer van Term werd geen dupliek toegestaan. Mogen wij den heer Faubel gelooven, dan is de loge de meest onschuldige instelling over de geheele wereld en de meest Christelijke.

Welkom. Met het S.S. *van Rensselaer* wordt a.s. Woensdag hier verwacht Mr. S. GERARD C. VAN DER VEEN ZEPPENFELDT, die na vele jaren afwezigheid, na zijn studies voltooid en zijn titel als *Meester in de Rechten* aan de Universiteit te Amsterdam behaald te hebben, weer naar onze kolonie terugkeert.

INGEZONDEN.

Aruba den 9den Januari 1924.

Geachte Heer Redacteur.

Naar aanleiding van een artikel voorkomende in de „Amigoe di Curaçao" 22 Dec. 1923 No. 2085, ingezonden door *Een Opmerker van Aruba*", verzoek ik U beleefd mij eenige plaatsruimte in Uw geacht blad te willen afstaan, teneinde enkele onjuistheden te wederleggen, waaraan genoemde „*Opmerker*" zich schuldig maakte en teneinde ook een juiste voorstelling v. de op 6 Dec. 23 gehouden Zitting v. d. Raad v. Politie te geven.

Vooreerst moet ik constateeren, dat een van beiden waar is, òf de „*Opmerker*" is niet op de hoogte v. d. laatst gehouden Zitting of hij is geen vriend van de waarheid. *Opmerker* zegt: „Iets nieuws onder de Arubiaansche zon nl. een „*Openbare* Zitting v. d. Raad, waarbij ook eenig publiek aanwezig. Dit is heelemaal niet *iets nieuws*, daar de Zitting *altijd* in het openbaar geweest is en trouwens is het niet de eerste keer geweest, dat eenig publiek den Raad bijwoonde.

Waar de „Opmerker" zegt, dat de Voorzitter voorstelde den afscheidsbrief v. d. afgetreden Landraad te beantwoorden met een huldebrief voor de *vruchtbare medewerking*, is evenmin juist, daar de Voorzitter sprak van *bewezen diensten*.

Wat de „Opmerker" verder zegt, dat het lid Eman ten antwoord gaf, dat zijn opinie dienaangaande niet gevraagd had moeten worden, is ook niet heelemaal juist, immers het lid Eman is bekwaam en tactisch ge-

---

— „Wel zeker, je weet toch wel, dat de Fransche wet verbiedt om die vuiligheid publiek te verkoopen. Excuseer me, Paul, ik ga eventjes mijn handen wasschen."

En wil ik u nu ook 's vertellen, wat me hier in Willemstad gebeurd is, 'n jaar of wat geleden?

Er was toen, of er is nog, ik weet 't heusch niet, in de Breedestraat van de Punda, 'n keurig ingerichten scheersalon met 'n iet wat Amerikaansch cachet.

Onder 't scheren of knippen kwam er zelfs 'n joggie je schoenen poetsen, 'n manicure-juffie was er echter niet.

Ben er één keer geweest.

Toen ik ná 'n maand er weer wilde binnenstappen, stond er schuin in 't deurgat 'n reuze-reclame plaat, voorstellend 'n bijna levensgroot viessensueel half aangekleed vrouwmensch.

Had mijn voet al geheven, om die papieren vuiligheid eventjes in flarden te trappen, maar als je zoo tegen de 50 loopt, dan heb je wel zoo langzamerhand geleerd niet dadelijk aan zoo'n eerste opwelling gehoor te geven.

Stapte toen, stante pede, op informatie uit.

„Mag dat?"— „Ja, dat mocht." Als ik 't wagen zou die reclameplaat te vernielen, dan zou ik minstens 'n boete oploopen, mogelijk ook in 't wit en blauw aan 't straatvegen gezet worden.

En onschuldige kindertjes babbelden er langs, er naar starend met groote wonderoogen, en hun engelbewaarder snikte 't uit.

En opgeschoten schooljongens, bleven er in groepjes grinnekend vóór staan, stootten elkaar aan, bleek van passie, en er werd dien ochtend op school veel geheimzinnigs gesmiespeld en heel weinig geleerd.

Wie weet hoeveel arme kleinen door 't zien van die verderfelijke satanische kleurdruk van dien stond af, 't breede pad zijn opgegaan, dat onverbiddelijk leidt tot 'n leven van physieke en moreele aftakeling.

Maar de wet sanctioneert zulke excessen, of beter neemt er heelemaal geen notitie van.

For shame!

Ik heb nooit meer 'n voet in dien scheersalon gezet.

Heusch, er is misschien geen land op deez' aardboôm, waar men zooveel misbruik maakt van de vrijheid op welk gebied ook als in onze Curaçaosche kolonie.

B.v. Terwille van de vrijheid, kunt ge in Willemstad vaak menige slapelooze nacht doorbrengen.

Waarom?

Omdat ze naast of over je huis geheel den nacht onder deunende orgelmelodie en ijzergevijl aan 't dansen zijn.

Dan kunt ge op je achterste pooten gaan staan, allemaal krachtverspilling, ze hebben nachtelijke danspermissie. Afgeloopen, de buren moeten dan maar zien, hoe ze in droomland verzeild raken.

„Dat mos nou toch heusch niet magge", zouden ze in Rotterdam zeggen.

En buiten heb je daar ook al's last van.

Je hebt 'n drukke dag gehad, ben s' avonds dood op.

Je kruipt onder 'n mond splijtende reuze-geeuw achter je klamboe.

Slapen? Denk je maar!

Ten noorden van je wigwam hebben eenige zwartmenschen permissie gekregen voor 'n nachtelijk bal, en met schrik hoor je opeens klaarwakker 'n dof geboemboem, en lallen en handengeklets.

Als je nu verstandig ben, dan steek je solar-lamp weer aan, en ga doodgewoon zitten lezen of schrijven, want slapen kunt ge nu gerust uitschakelen. 't Verstandigste is, je levendig in te denken, dat je verdwaald ben geraakt ergens in darkest Africa, in 't hartje van de Congo b.v. en vooral je niet op te winden als 't dronken gelal je te machtig wordt; geloof me, je schiet er niets mee op, want je staat toch absoluut machteloos, de wet immers keurt deez' bacchanaleën niet af.

Weet u, hoe we hier 'n 25 jaren geleden dat varkie waschten?

't Was misschien niet heelemaal comme il faut, maar radicaal was 't, daar kunt u . . . . enfin „onweer," op zeggen.

Vóór mijn vertrek in 1898 naar St. Eustatius, was ik 'n paar maanden gestationeerd op denzelfden buitenpost San Willibrordo, waar ik nu weer 'n jaar of wat, in functie ben.

Zoo nu en dan werd door de omwonende blackies in 't holletje van den nacht de oude Afrikaansche tamboer — 'n ton met 'n ezelvel bespannen — voor den dag gehaald, de demijohn rum ontkurkt, en 't vieze gedoe begon.

Daar hadden vooral de Jankokkelingen 'n handje van, misschien wel omdat de eigenaar zelden op de plantage was, liever zat te pokeren vóór 't open raam van 'n bovenhuis op 't Concordiaplein.

Dat verveelde me, niet dat gepoper, maar dat herhaaldelijk vuig gecancan.

Op 'n goeien of beter kwajen nacht, was 't weer zoo'n liederlijke reuzerotzooi op die plantage.

Ik kon 't niet meer bolwerken.

Sprong met 'n nijdig gezicht uit bed, schoot payamas uit en rijpak aan, zadelde *Flecha*, mijn trouwe klepper, pakte mijn karwats, en wipte in 't zadel.

Ventre à terre de onder schitterpinkenden sterrenhemel door Buitenbosch, Salinja, links om Jankok binnen.

Wat er toen gebeurd is, weet ik heusch niet meer, maar ik zie me nog, pezige zesvoeter die ik was, hoog op mijn nerveuzen hengst plots te midden in den lallende heupwiegende stomdronken negertroep springen, er onbarmhartig op los karwatsen, met 't wonder-effect, dat in 'n minimum van tijd, in die met zweet en stank en Afrikaansche boemklanken bezwangerde koraal, weer de intense stilte heerschte van een pieuze maanlichte tropennacht.

Toen kenterde ik weer huistoe, gaf Flecha een extra portie maïs, kroop achter mijn klamboe en sliep als een bedauwde theeroos, al heel gauw de slaap der rechtvaardigen.

Fout, Jan Paul, heelemaal fout, je bent toen leelijk buiten je boekje gegaan.

Nu ja, dat weet ik wel, maar wil je iets bereiken in zoo'n buitenissig perplex geval, dan is dát toch heusch *je* methode.

Kijk 's aan, 't is precies als met 'n joggie, die altijd te laat op school komt.

Redeneer met 'm als een liefhebbende vader over dat fataal te laat komen, en bewijs 'm dat die slechte gewoonte in z'n later leven z'n ongeluk zijn zal, 't geeft je geen lor.

Maar geef 'm 's 'n fiksche draai om ze'n ooren als ie weer overtijd met grijze knikkerkneukel komt binnenkuieren, tien tegen een, dat ie voortaan 'n paar weken lang primus inter pares is, en om 8 uur al staat te zaniken, om de eerste schoolbel te mogen luiden.

Geloof me, zachte heelmeesters maken stinkende wonden.

***

Ben blij, achter deez copie een groote punt te kunnen zetten.

Hou er niet van zulke subtiele materie te behandelen.

Men zegt zoo gauw te veel, men wordt zoo spoedig banaal,

Alleen de gedachte, dat 't misschien een greintje goed zou kunnen doen, aan de bewoners van de hollandsche eilanden in de Caraïbische zee, heeft me er toe bewogen.

Wilt u gelooven, dat ze me eens hebben durven vragen, of ik alles meende, wat ik onder-de-Amigoe-streep pende.

Ben op die idiote vraag ingegaan met 'n even idioot antwoord.

Wat dat was?"

Wel doodnuchter reblicéerde ik: „Yes, we have no bananas."

JAN PAUL.

San Willibrordo.
27 Jan. 24.

noeg om de beleefdheidsgrens niet te overschrijden.

Dat het lid Eman niet verwelkomd werd, zal het lid E. zelf wel begrijpen, waarom dit niet gebeurd is en dat het *Volk* zulks niet verwacht had, laat ik in het midden, doch alleen ben ik bang, dat de „Opmerker" misbruik maakt v. d. naam: volk.

Het lid Kwartsz sprak weliswaar v. d. *lijdende* bevolking, doch hij lichtte dit toe door een prachtig voorbeeld o. a., toen zoowat een maand geleden de dokter v. Aruba net aan een operatie i. h. hospitaal zou beginnen, hij met spoed geroepen werd, om bij een ongeluk te komen assisteeren. Dat het lid Eman (volgens Opmerker) zijn wensch geuit heeft i. d. Raad, dat een tweede dokter, *zoo spoedig mogelijk* hierheen gezonden wordt, is louter fantasie; het kon misschien een *stille* wensch geweest zijn v. h. lid E.

„Opmerker" zou zich bepalen, tot de meest *spannende* en *interressante* momenten, doch kwam zijn belofte niet na, daarom zal ik die momenten even aanstippen. Welnu: 't lid E. hield een betoog over de toestanden v. Aruba, waarbij ook ter sprake kwam het salaris v. d. Gezaghebber en zei ten slotte, dat wij onlangs hier op Aruba een goedkoopen waarnemenden Gezaghebber hadden, waarbij de wijsheid door de zuinigheid werd bedrogen. De Voorzitter interpelleerde het lid E. hierover. Het lid E. hierop antwoordende zegt: „Ik weet dat het Volk niet tevreden was over het Bestuur van den wnd. Gezagh. Kwartsz". De Voorzitter a. h. woord zegt: „'t Is mij wél bekend, dat de Gouverneur tevreden was over zijn bestuur en dat de wnd. Gezagh. Kw. eervol ontheven is v. die betrekking onder dankbetuiging voor de aan de kolonie bewezen diensten. 't Lid Kwartsz a. h. woord zegt: „Ik had moeite moeten doen, om het Volk te beletten een openlijke dankbetuiging i. d. kranten te plaatsen om zijn [Volk) tevredenheid te uiten over mijn Bestuur als wnd. Gezagh. en als 't lid Eman zijn gezegde niet met bewijzen kan staven, dan zal ik hem als een lasteraar moeten beschouwen en als zoodanig was hij reeds door Spreker aangeklaagd, doch op een schriftelijk verzoek om verschooning mij aangeboden, trok ik mijne klacht in." 't Lid E. hierop repliceerende zegt: „Mijnheer de Voorzitter, ik had verwacht dat U het lid Kw. tot de orde zou roepen, voor het gebruikən van zulke woorden, want ik zou ook tegen het lid Kw. het woord „*schoft*" kunnen zeggen, De Voorzitter verzocht beide leden i. h. vervolg zulke onparlementaire woorden niet meer te gebruiken.

Ten slotte nog een woordje over de bankgeschiedenis, waarvan de „Opmerker" melding maakte: Dat de Voorzitter gezegd heeft dat hij geen *menschenvreter* is, heeft onze „Opmerker" zoo maar uit de lucht gegrepen. En evenmin antwoordde de gezaghebber dai hij *niets geeft* om verzoekschriften v. d. ingezetenen v. Aruba, doch de Gezaghebber zei, dat hij *niet veel waarde hecht* aan verzoekschrifteu en haalde aan, dat het meermalen voorgekomen was, dat de menschen hunne handteekiningen onder requesten stelden, zonder met den inhoud daarvan bekend te zijn en dat diezelfde menschen, weer andere requesten teekenden, die met de eersten lijnrecht in strijd waren. Ook verklaarde de Gezaghebber, dat hij wel degelijk alle requesten in overweging zal nemen. Het lid Kwartsz stemde tegen het voorstel v. h. lid Em. zeggende, dat hij [lid Kw.] de noodzakelijkheid van een bank op den steiger niet inziet en dat zoo 'n bank beter in het Sportpark op haar plaats zal zijn, doch niet zooals „Opmerker" ten onrechte beweerde, dat lid Kw. gezegd heeft, dat indien de menschen op den steiger willen vertoeven, dat zij maar op *hun beenen moeten blijven staan*. Mij dunkt dat de „Opmerker" het woord „vandalisme" niet begrijpt, anders had hij niet durven zeggen, dat de Gezaghebber, dit vandanlisme pleegde m. a. w. de Gezaghebber is een „Vandaal", dus iemand die er op uit is om kunstvoorwerpen [n. b. een oude vuile bank op den steiger!) te vernielen.

Mijnheer de Redacteur, ik dank U vriendelijk voor de opname van dit stuk in Uw geacht blad en houd me aanbevolen, om U een copie van de Notulen van de laatst gehouden Zitting v. d. Raad te zenden, ten einde U te kunnen overtuigen, van de verkeerde voorstellingen, teweeg gebracht, door het laatste artikel van „Een Opmerker v. Aruba."

Hoogachtend,
LENINE.

Noot van de Redactie: Op uitdrukkelijk verzoek van den inzender plaatsen wij alsnog dit stuk. De notulen van den Raad v. Politie hebben wij reeds ter inzage gehad, en knnnen bevestigen, dat dit art. daarmee overeenstemt.

Hiermede sluiten wij het debat over deze aangelegenheid.

Geachte Redactie.

Het zal zeker Uwe aandacht niet ontgaan zijn dat eenige weken geleden de Hollandsche bladen artikelen bevatten, handelende over de armoede en ellende, waarin in Indië een groot deel gepensionneerde en gegageerde militairen zich bevindt. De verhalen omtrent het bestaan, dat een deel van hen lijdt, doen zien, dat dit den naam „menschwaardig" niet meer verdiend.

Waar de alles beheerschende bezuinigingswoede het der Regeering onmogelijk schijnt te maken aan deze oud-militairen een behoorlijker pensioen toe te kennen, hebben zich in Indië en Holland commissies gevormd om gelden in te zamelen, teneinde de allerarmsten te steunen.

Voor hetzelfde doel heeft ondergeteekende zich tot de militairen van het Garnizoen gewend en deze hebben met hunne bekende goedgeefschheid vrijwel zonder uitzondering een gave beschikbaar gesteld, meest voor meerdere maanden, zoodat ik in staat zal zijn voorloopig elke maand een bedrag naar Nederland te zenden aan het comité aldaar.

In de meening, dat er ook onder de niet-militairen in deze kolonie wellicht enkelen zijn, die voor dit goede doel iets willen afzonderen, maak ik hierdoor bekend, dat ik mij gaarne beschikbaar stel eventueele giften in ontvangst te nemen, te verantwoorden en voor de doorzending naar Nederland zorg te dragen.

U, mijnheer de Redacteur dankende voor de verleende plaatsruimte teeken ik

Hoogachtend
Van Roggen
Commandant der Troepen.

Berichten uit de Kolonie.

Koloniale Raad.

In de zitting van den K. R. van Zaterdagavond den 26 Januari deed de Voorzitter mededeeling van twee ingekomen stukken:

1o. Kennisgeving van den Gouverneur dat ZEx. terugkomende van zijn besluit van den 9 Nov. a. p. om bijzondere redenen besloten heeft de Verordening tot aanvulling van de Loodsdienstverordening 1922 toch vast te stellen.

2o. Mededeeling van Mevr. de Wed. A. E. Nuijens-Nuijens van het overlijden op den 17 Dec. van haar echtge noot den heer Mr. Theodoor I. A. Nuijens, oud Gouverneur van Curaçao.

De Voorzitter stelde voor haar te beantwoorden met betuiging van 's Raads leedwezen en deelneming.

Hierop kwam in behandeling het ontwerp tot intrekking der Verordening voor de Schutterij.

Bij de algemeene beraadslaging zegt het lid Gorsira het volgende:

Niemand is vaster overtuigd dan ik, dat de schutterij nooit veel beteekend heeft en dat het voor velen een vrij lastig iets is geweest. Ik bedoel voor hen, die niet genegen waren te schutteren, voor hen die nu noodeloos worden lastig gevallen om zich in te schrijven. Aan de waarde der schutterij als middel van defensie heb ik nooit geloofd.

Echter vind ik dat in het in behandeling zijnd ontwerp een leemte is.

Waar de Schutterij door het bestuur der Kolonie is ingesteld en aangemoedigd, vind ik, dat daaraan ook een fatsoenlijke begrafenis moet worden gegeven. Reeds bij behandeling in de afdeelingen heb ik gevraagd, of de staf van de schutterij zoo maar zal worden afgedankt; of men geen rekening zal houden met bewezen diensten en genomen moeite, of b. v. de majoor en verdere officieren niet met een hoogeren rang zullen worden afgedankt met, als men wil, het recht hun uniform te blijven dragen. Ik geloof, dat dit gebruikelijk is in dergelijke gevallen.

Als dit dan in het ontwerp kan worden vastgelegd, of als ik weet, dat daarvoor zal worden gezorgd, dan zal ik stemmen voor het ontwerp, anders tegen.

Bij de artikelen:

Zich vereenigende met de beschouwing van het lid Gorsira, stelde het lid Beaujon voor in 5de alinea van art. 1: „Zij, die bij de opheffing der schutterijen als officier tot eene schutterij behooren en de auditeurs bij de schuttersraden worden door den Gouverneur als zoodanig eervol ontslagen", achter het woord „ontslagen te voegen „de officieren met het recht hun uniform te blijven dragen."

Het lid Gorsira ziet in het voorstel van het lid Beaujon eene uiting van erkenning van bewezen diensten en vermeent, dat het door hem geopperd bezwaar daardoor vervalt, zoodat hij voor het ontwerp als geamendeerd zal stemmen.

Zoowel dit amendement als het ontwerp in zijn geheel in stemming gebracht werd aangenomen met 4 tegen 3 stemmen.

Voor stemden d/hh. Gorsira, Beaujon, Zeppenfeldt en de Voorzitter.

Tegen d/hh. Senior, Perret Gentil en Penso.

De Voorzitter bracht vervolgens aan de orde de verkiezing van de candidaten voor de vervulling der te ontstane vacatures wegens de periodieke aftreding in Mei a.s. van de Heeren S. M. L. Maduro, H. Perret Gentil en Ed. S. Lansberg.

Tot eerste candidaten werden gekozen de Heeren, die aan de beurt van aftreding waren en voor tweede candidaten de Heeren Jossy C. Henriquez. J. A. de Haseth Jr. en A. D. Capriles.

Op de vraag van den Voorzitter of niemand meer het woord verlangde vóór de sluiting van de vergadering, hield het C. S. Gosira JPE. de rede, over: „*Ons bedreigd muntstelsel*" die wij aan het hoofd van ons blad hebben afgedrukt.

Curaçao-Vliegstation.

De vorige week Zaterdag, juist na het afdrukken van ons blad, vernamen wij, dat door den Heer Edwin Senior, namens de *Duitsch-Colombiaansche Vliegmaatschappij „Sakat"* twee eilandjes in het Schottegat waren aangekocht. Deze eilandjes behooren tot de gronden van *Briem* en liggen heel in het Zuid-Oosten in het Schottegat.

De bedoeling dezer Maatschappij is ook ons eiland in haar vliegroute op te nemen en zelfs tot hoofdstation te maken. Sinds verscheidene maanden heeft zij ook in Maracaibo een harer vliegmachines de *Caldas A 10* gestationeerd. De vliegtuigen dezer maatschappij zijn hydroplanen of watervliegtuigen. Het doel van de aankoop dezer eilandjes zal vermoedelijk wel zijn, die vliegmachines vóór het vertrek en ná aankomst bij die eilandjes te ankeren en daarop een paar gebouwtjes te zetten b.v. een reparatie-inrichting enz. Curaçao wordt dus weer een nieuwe attractie rijker. Als snel middel van vervoer b.v. tusschen hier en Maracaibo en Colombia zal het voor velen van zeer groot belang zijn.

Vliegongeluk te Maracaibo.

Reeds eenige weken geleden vernamen wij bij geruchte dat zeer bekende personen te Maraeaibo een vliegongeluk hadden meegemaakt. Met opzet zeggen we niet, dat zij er het slachtoffer van geworden zijn, want alles is feitelijk zonder ongelukken afgeloopen. Uit de Venezolaansche bladen vernemen we nu het fijne van de zaak.

De hydroplane *Caldas A 10* van de Duitsch — Colombiaansch vliegmaatschappij, reeds geruimen tijd te Maracaibo gestationeerd, had op Zondag 6 Januari ll. met de heeren W. F. S. Doyle, chef van de *Carribean Cy.* in Venezuela, Bierman, chef van de *Carribean* te Maracaibo en de heer A. A. Boom, Agent van de K. W. I. M. in Curaçao, als passagiers en de Duitsche vliegenier Schültz een vliegtocht gemaakt naar San Lorenzo, de plaats waar de petroleumraffinaderij van de *Carribean* gevestigd is.

Reeds was het vliegtuig weer op den terugtocht en bevond zich op een hoogte van 200 M en maakte zich reeds gereed om in de baai van *Bella Vista* bij Maracaibo op het water neer te dalen, toen plotseling door een onbekende oorzaak de schroef brak.

De vliegenier behield zijn volle tegenwoordigheid van geest en zette de daling verder voort. Daar de geringe hoogte, waarop hij zich op dat oogenblik bevond, niet toeliet in vol plané te dalen, kwam het vliegtuig te plotseling met te groote kracht op het water neer, waardoor zijn rechtervleugel afbrak en de drijver van de rechterzijde los raakte.

Het toestel en de motor konden onmiddelijk gered en op 't land in veiligheid gebracht om gerepareerd te worden, terwijl de reizigers en de vliegenier er niet in het minste van geleden hebben. Gelukkig afgeloopen.

Gewond.

Maandagnamiddag vervoegde zich aan het St. Elisabeth's Gasthuis een Curaçaosche bootwerker om zich onder geneeskundige behandeling te stellen. De man had een vervaarlijke snede in den hals van de kin tot aan het oor, welke snede hem dien middag door een Venezuelaan, die hier na de werkstaking nog was achtergebleven, met een mes was toegebracht.

Door Dr. Gaerste werd de wond dichtgenaaid en verbonden.

Of het uit wraak of uit andere boosaardige motieven geschiedde, zal de justitie wel onderzoeken. Zou het niet het beste zijn zulke gevaarlijke messentrekkers maar niet naar hun vroeger domicilie terug te sturen?

Voor de Diaspora-priesters.

Van Santa Maria	17.50
van G. Z.	100.—

SS. Medéa.

De vrachtboot *Medéa* (niet *Amadéo*, zooals we de vorige week meldden) is Donderdag morgen hier binnengeloopen en hiermede is aan de groote ongerustheid omtrent deze boot een einde gekomen. Als men weet, dat deze boot tegelijk met de *Stuyvesant* uit Amsterdam vertrok en eveneens dezelfde hevige storm in de Golf van Biscaye heeft meegemaakt, dan was er alle reden voor deze ongerustheid. Daar deze boot geen draadloos toestel aan boord heeft, kon zij van haar a. s. komst, eerst toen zij Dinsdag in La Guayra aankwam, bericht zenden.

Gisteren kwam ook nog de vrachtboot *Hector* hier binnen, die echter door in de haven van Antwerpen binnen te loopen, den storm ontvlucht was.

Vlagvertoon.

Naar wij vernemen zullen binnenkort hoogstwaarschijnlijk de Amerikaansche oorlogschepen *Hopkins*, *Kane* en *Humphreys* een tiendaagsch bezoek aan Curaçao brengen.

Ontvangen.

Van de firma Edwards Henriquez, een mooien scheurkalender, reclame voor de *Hamburg-Amerika-linie*.

Touristenbooten.

Nog heel eventjes willen wij terugkomen op ons artikel *Reliance* van de vorige week. Op slot van rekening kunnen leeken op dit gebied niet oordeelen of er al of niet gevaar dreigt een boot in onze haven binnen te brengen. De beslissing daarover rust in laatste instantie bij den loods en den kapitein van het schip. Deze dragen de verantwoordelijkheid.

Dat de *Reliance* verreweg het grootste schip was, dat ooit voor onze haven kwam. blijkt uit de volgende opgaven:

Reliance	lang	616 voet, en	20.000	br. R. T.
Orca	„	577 „	„	„ „
Empres of Br.	„	549 „ „	15.850	„ „ „
N.-York 9-2'11	„	515 „ „	10.798	„ „ „
Pres. Hayes	„	502 „ „	19.533	„ „ „

(8 febr. 1922)

De *Orca* komt a.s. Maandag binnen en heeft ongeveer 400 toeristen aan boord.

De *Empress of Britain* komt daags daarna dus Dinsdag morgen met 430 toeristen.

Bekendmaking.

De verkoop van Jumeelen en van Gouden en Zilveren voorwerper, ter Spaar en Beleenbank van Curaçao beleend van den **5 Mei** af tot en met **31 December 1922**, onder **No. 3608 D** tot en met **No. 5237 E**, zal plaats hebben op Donderdag den 7den Februari a. s. en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao den 18 Januari 1924.

De Voorzitter
1 H. J. Cohen Henriquez

Bekendmaking

Ondergeteekende brengt ter kennis van het publiek, dat in de eerste week vau Februari a.s. voor iedereen gelegenheid bestaat tot kostelooze inenting en herinenting tegen pokken te Mundo Nobo van 2—3 uur n.m. en op het Laboratorium van den Openbaren Gezondheidsdienst van 2—3 uur n.m.

Ondergeteekende vestigt er de aandacht op, dat een inenting tegen pokken een onvatbaarheid voor de ziekte geeft gedurende niet meer dan vijf jaren, en dat dus iemand, die meer dan vijf jaren geleden is ingeënt, deze, ziekte, die telkens optreedt in landen waarmede Curaçao verbinding heeft weer kan krijgen.

Ondergeteekende raadt iedereen:
die nog nooit is ingeënt,
die meer dan vijf jaren geleden met goed gevolg is ingeënt,
die meer dan een jaar geleden zonder goed gevolg is ingeënt,
om zich in een van deze zittingen te laten inenten.

De Directeur van den
Openbaren Gezondheidsdienst,
A. BERGMANN.

Anuncio.

Suscrito ta pone na conocemento di publico koe henter promer siman di Febrero p.v. tin ocasion pa toer hende larga vacuna o revacuna nan contra bruhera, na Mundo Nobo di 2 te 3 or di merdia.

Suscrito ta haia atencion di nan koe un vacunacion contra bruhera tin un inmunidad contra e maloe durante no mas koe cinco anja i asina koe un hende koe mas di cinco anja pasá a worde vacuná, e maloe cual caba bez ta ripiti den teranan koe Curaçao tin relacion coe n'e, por hanja atrobe.

Suscrito ta conseha cada un:
koe nunca a vacuna,
koe mas di cincoe anja pasa a vacuna koe bon resultado,
koe mas di un anja pasá a vacuna sin bon resultado,
pa larga vacuna nan na un di es ocasionnan aki.

Director di Sanidad Publica,
A. BERGMANN.

Politieke film.

XLI.

Wie moet het eerst betaald worden, Frankrijk (en Belgie) met hun prioriteitsrechten of de leverancier van levensmiddelen aan het stervende Duitschland? Er is in de Fransche pers veel getwist over deze vraag, toen het perspectief van een Amerikaansche 70 miljoen-dollar-leening zich ging afteekenen. De Commissie van Herstel schijnt — met of zonder pressie van buiten — niet de harde noot te willen kraken en schuift de verantwoordelijkheid voor deze beslissing op de breede ruggen der geassociëerde en geallieerde regeeringen. Met een verwijzing naar het verdrag van Versailles maakt zij zich van de zaak af. En waarlijk, bij de opstelling daarvan bleek het gezond verstand nog niet heelemaal zoek. Art. 251 bepaalt, dat, wanneer Duitschland levensmiddelen en grondstoffen noodig heeft, welke dienen om aan het land de betaling der schadeloosstelling mogelijk te maken, de financieering dezer artikelen moet voorgaan boven de noodige restitutie, maar slechts.... naar mate en op de voorwaarden door de geallieerden te stellen.

Men zou beweren dat niets méér logisch is dan deze clausule. Immers „prius est vivere quam philosophare" en wie kan betalen als men hem niet alleen de werkkracht maar zelfs het leven beneemt? Zonder een grandiooze leening ligt de Duitsche staat op sterven; Zijn financiën zijn uitgeput zoodat èn de bezetttingskosten over het laatste deel van December niet meer konden worden betaald en de rijksambtenaren als „Weihnachts" cadeau een zwaar-gehandicapt salaris mee naar huis droegen.

Het woord is nu op de eerste plaats aan den heer Poincaré, die nog steeds de onverzwakte overtuiging in zich ronddraagt, dat *zijn* politiek de beste is geweest, welke met een schitterenden uitslag is bekroond. De Roer- en Rijnbezetting bleken een meesterzet te zijn om geld en producten van het onwillige Duitschland los te krijgen.

Het is jammer voor dezen idealist, dat de bondgenoot aan den overkant van het Kanaal deze opinie maar niet wil deelen. De Engelsche pers houdt vol, dat Albion niet zal afwijken van zijn standpunt, hetwelk de Roerbezetting onwettig noemt. Ook al slaagt de Fransche politicus er in om Duitschland — door uitersten nood gedwongen — te doen erkennen, dat de in Januari '23 gedane stap volkomen wettig is geweest, dan zal Engeland onverbiddelijk blijven protesteeren ondanks het aan Germanje afgeperste ja-woord.

Men schijnt vergeten te zijn, dat enkele jaren geleden door de toen nog in Entente cordiale verbonden vredesmakers ergens in een Fransche stad aan een zekeren Duitschen afgevaardigde naar het „vredes" congres de keuze is voorgelegd: óf erkennen, dat uw rijk alléén schuldig is aan het veroorzaken van den wereldoorlog òf naar huis terugkeeren met de boodschap dat Engelsche, Fransche en Amerikaansche kanonnen en legers den Rijn overtrekken in vroolijke oorlogsstemming — en dat nadien Duitschland in goed geloof de 14 punten van Wilson had aanvaard als aangeboden voorwaarde voor een wapenstilstand. Toen werd er niet veel gemaald om een „gedwongen erkenning" en afgeperst ja-woord; doch toen was alle nog koek en ei, ging het over een gemeenschappelijke zaak en gevoelde Albion niet aan den lijve het nadeel van het onrecht zooals thans in de gevolgen der Roerbezetting.

De Commissie van Herstel laat dus de verantwoordelijkheid van de beslissing over aan de geallieerde regeeringen, wat zeer verstandig is, want zij zou met haar eigen houding wel wat verlegen zitten nu het Engelsche lid Bradbury een machtigen moreelen steun heeft gekregen in den Amerikaanschen „waarnemer" bij genoemde commissie. Deze diplomaat, Roland Boyden, heeft aan een feestdisch te New-York een pittig speechje afgestoken waar Marianne het mee doen kan. Hij constateerde, dat het zwaartepunt van den wereldddruk ligt in de Roerbezetting, die Duitschlands betalingscapaciteit tot een minimum heeft gereduceerd en die het herstel van den vrede zoo vertraagt. Wil men Duitschland economisch blijven verzwakken, zoo ging hij voort, dan moet men het een taak opleggen, die het onmogelijk kan vervullen en deze onredelijke vordering met militaire bedreiging steunen. Indien Engeland en de Vereenigde staten dezelfde methode eens tegen Frankrijk gingen toepassen om hun eisch door te drijven n.l. de 8 milliard dollar schuld (wat bij den huidigen koers een som van 160 miljard francs beteekend) onmiddelijk op te vorderen en tegelijk de rijkste industrieële gebieden militair zouden bezetten, dan ware Frankrijk getuige van een zelfde resultaat als zij nu in Duitschland aanschouwen.

„Homme averti en vaut deux." Men moge zich op den Quai d'Orsay deze waarschuwing voor gezegd houden.

***

Een van Duitschlands groot-industrieelen, de kali-koning Arnold Rechberg, vertoeft reeds eenigen tijd in Parijs en heeft aldaar volgens Fransche en Duitsche bladen besprekingen aangeknoopt met Poincaré omtrent een origineele wijze van schadeloosstelling door Germanje aan den erfvijand. Frankrijk zou n.l. uit de Duitsche industrieën de voornaamste en meest rendeerende mogen uitzoeken om daarin voor 30% aandeelen te verkrijgen. De regeering te Parijs kon deze aandeelen dan wederom aan Fransche industriëelen verkoopen of verpachten en de opbrengst in mindering brengen van de te betalen herstelsom. Dit geïntereseerd zijn bij Duitsche ondernemingen — wat vanzelf een controle-oefening meebrengt — zou aan Frankrijk een gevoel van grooter veiligheid verschaffen dan de militaire controle-commissies, welke dan konden worden teruggeroepen. Ook Duitschland zou er wel bij varen, wanneer deze hatelijke pottenkijkerij een einde nam en de nijverneid, thans door een kwellende onzekerheid gedrukt, haar vleugelen wijd kon uitslaan tot voordeel van beide landen.

Indien deze plannen op het beginsel van wederkeerigheid steunden, dan had men den weg gevonden naar groote associatie van economische belangen tusschen de beide zwaardvechters, een reuzenstap naar de eeuwige verbroedering. „Es wár' zu schön gewesen; es hat nicht sollen sein." Uit Duitschland regent het protesten tegen dit aanbod. Regeering en industrie vonden elkander hier om eenstemmig te getuigen, dat Rechberg op eigen gelegenheid handelde, geen enkele volmacht bezat en niet op den geringsten Duitschen steun kan rekenen. Immers een dergelijke eenzijdige regeling zou het Duitsche rijk nog meer tot een slaaf maken der gecombineerde kapitaalmachten en aan den Franschen Staat, als vertegenwoordiger der Fransche belangen, een overwegenden invloed schenken bij iederen Duitschen socialen strijd en economische wetgeving. Of Poincaré en zijn raadgevers hun handen in dit wespennest zullen steken, blijft dan ook zeer twijfelachtig.

***

Ierland heeft een Kerstfeest gevierd als in geen eeuwen.

't Is alles pais en vree, eenheid en verbroedering, de oude twisten zijn vergeten en de veeten uitgestorven. Cosgrave, de premier van Zuid-Ierland, wees erop hoe het volk thans den vrijen Ierschen staat zelf bestuurt. Er is geen sprake meer van drang ten opzichte van de Noordergroep, die haar eigen lot wenscht te bepalen. En Craig, de leider der Ulstermen, sprak de hoop uit dat beide regeeringen haar eigen idealen zouden nastreven op de hun eigen wijze en daarbij in harmonieuzen geest arbeiden aan het algemeen welzijn van het Erin-home.

Waar is de profeet die vóór twee jaren zulk een nabijen vredestoestand in het verscheurde land voorzag?

Die het weet, mag het zeggen.

***

Wat reeds geruimen tijd te voorzien was, is geschied. De conservatieve partij, vergeleken bij een lijk, dat nog slechts op den doodkistmaker wachtte, heeft opgehouden regeeringspartij te zijn. De slag is gevallen bij de laatste verkiezingen en ofschoon Baldwin niet van plan was heen te gaan voor een decisie in het Lagerhuis hem daartoe dwong, bleek de noodzakelijkheid eerder dan verwacht werd. Wij hebben den tekst van de Engelsche Troonrede nog niet in ons bezit, doch vermoeden dat Baldwin daarin zijn protectie maatregelen heeft gehandhaafd hetgeen hem den steun kostte der liberalen en de Labours op het kussen bracht. Baldwin heeft zijn ontslag ingediend en den leider der arbeiderspartij, Ramsay Mac Donald, aan den koning voorgedragen als zijn opvolger. Deze heeft de opdracht aanvaard na een audientie, die een uur duurde. Blijkbaar had hij de formatie reeds in den zak. Want bij het verlaten van Buckingham Palace deelde hij aan de Pers de nieuw geconstitueerde regeering mede. Onder de namen der ministers treffen we verschillende bekenden aan o. a. Clynes, Snowden, Henderson, Thomas en Shaw, die een leidende positie in de arbeiderspartij innamen.

Mac Donald maakte aan de wereld bekend dat zijn regeering geen revolutie-regeering zal zijn zooals reeds werd uitgekreten; geen omverwerping van gezag of doorvoering van het Marxistisch systeem valt te vreezen. Hiervoor staat het gematigd, serieus optreden der partij (waartoe o. a. ook een elftal katholieken behooren) borg. Het Engelsche publiek moet niet meenen, dat de labours happig zijn geweest op ministersportefeuilles; integendeel slechts plichtgevoel, afgeleid uit het resultaat der verkiezingen, die aan de labours in hooge mate het volksvertrouwen waarborgden, was drijfveer voor hun optreden.

Zij hadden dan ook geenszins het gevoel dat men een pic-nic ging houden.

Als hoofdpunt van het program is aangekondigd de definitieve oplossing van het vraagstuk der werkloosheid; daarnaast een buitenlandsche politiek van verzoening en herstel van den wereldvrede (luister, Poincaré!), terwijl hij de opheffing der geheime diplomatie toezegde. Na iedere regeeringsvergadering zal een communiqué aan de pers worden verstrekt, aldus het volk op de hoogte te houden van den stand van zaken.

Zal Lloyd George met Asquith, zoo geheel anders opgevoed, langen tijd deze nieuwe richting steunen?